

Podsumowanie IX edycji programu edukacyjnego
„ARS, czyli jak dbać o miłość?” w województwie podkarpackim
w roku szkolnym 2021/2022

W roku szkolnym 2021/2022 pomimo nadal trudnej sytuacji epidemiologicznej związanej z kolejną falą pandemii udało się zrealizować IX edycję programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” na terenie naszego województwa. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu i poświęceniu zarówno pracowników pionu promocji zdrowia jak i nauczycieli i pedagogów.

Problematyka zachowań ryzykownych występujących wśród młodzieży, w tym sięganie po substancje psychoaktywne różnego typu nadal jest w obszarze działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Pomimo trudności i przerzucenia ciężaru zagadnień z zakresu zdrowia publicznego na te związane z pandemią, nie rezygnujemy z problematyki związanej z uzależnieniami.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest nadal świetną odpowiedzią na wyżej wymienioną problematykę. Głównym celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program nie skupia się na zagadnieniach dotyczących negatywnych skutków korzystania z używek, a pokazuje problem w kontekście przyszłości i planowania rodziny.

Na podstawie sprawozdań otrzymanych z 20 PSSE wynika, że ofertę programową przedstawiono 199 szkołom ponadpodstawowym, co stanowi prawie 66% wszystkich tego typu placówek w województwie.

W roku szkolnym 2021/2022 na terenie województwa podkarpackiego zakończyła się IX edycja programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, która swoim zasięgiem objęła 6 260 uczniów, 875 rodziców oraz 85 szkoły ponadpodstawowe (tj. 28% wszystkich szkół tego typu w województwie podkarpackim), w tym:

- 6 szkół zawodowych,
- 27 licea ogólnokształcące,
- 43 techników,
- 8 innych typów szkół,
- 1 inne miejsce pracy z młodzieżą.

Na podstawie przesłanych kwestionariuszy z PSSE wynika, że do IX edycji przystąpiły 2 nowe szkoły, dla pozostałych 83 szkół była to kolejna edycja programu.

Działaniami programowymi w IX edycji objęto 6 260 uczniów szkół ponadpodstawowych, co stanowi 9% wszystkich uczniów szkół ponadpodstawowych w województwie. Struktura wiekowa przedstawiała się następująco:

- klasy I – 2 595 uczniów,
- klasy II – 1 700 uczniów,
- klasy III – 1 623 uczniów,
- klasy IV – 342 uczniów.

Analizując przesłane kwestionariusze można stwierdzić, że najwięcej szkół (57) przeznaczyło na realizację programu minimalny czas do 6 godzin lekcyjnych, 17 placówek przeznaczyło na realizację 6-8 godzin i kolejno 8-10 godzin 5 placówek i powyżej 10 godzin 5 szkół. Na taki rozkład godzinowy z pewnością wpłynęła sytuacja epidemiologiczna w kraju- ogłoszony stan epidemii i zdalna praca szkół.

Pomimo to program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” spotkał się z pozytywnym odbiorem przez młodzież.

- zajęcia programowe cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczniów, którzy chętnie w nich uczestniczyli. Zaangażowanie uczniów podczas realizacji programu, jako świetne oceniło 14% szkolnych koordynatorów (bardzo dobre- 58%, dobre- 28%),
- 36% nauczycieli świetnie oceniała treści merytoryczne programu (55%- jako bardzo dobre, 8%- jako dobre i 1% nie udzielił odpowiedzi),
- zaangażowanie 91% koordynatorów szkolnych (nauczycieli) zostało ocenione jako świetne i bardzo dobre – dziękujemy nauczycielom 😊😊😊

Z ankiet ewaluacyjnych (przeprowadzonych w 12 powiatach) wynika, że uczniowie stwierdzili, że celująco (20%), bardzo dobrze (54%), dobrze (22%), dostatecznie (4%) opanowali treści programowe. Dla około 94% badanych, formy prowadzenia zajęć były ciekawe i 95% uczniów stwierdzi, że mogli w nich aktywnie uczestniczyć. Ponadto według 78% uczniów zajęcia wpłynęły na poszerzenie ich wiedzy w obszarze związanym z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych. 41% ankietowanych uznała wszystkie treści przedstawione przez prowadzącego za wartościowe. Jednocześnie, aż 98% uczniów twierdzi, że program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” należy promować wśród swoich rówieśników, a 78% chciałoby, aby w przyszłości, ich dzieci mogły wziąć w nim udział. Tym samym uzyskane wyniki mogą stanowić dla nauczycieli cenną wskazówkę w zakresie ewaluacji przekazywanej młodzieży wiedzy z obszaru profilaktyki uzależnień.

Analiza danych ankietowych wskazuje, że 875 rodziców i opiekunów uczniów aktywnie uczestniczyło w działaniach programowych. Przede wszystkim brali udział w organizowanych przez szkołę spotkaniach informacyjnych z zakresu środków psychoaktywnych.

Przy wdrażaniu IX edycji wykorzystywano głównie w kontakcie z koordynatorami szkolnymi drogę meilową lub telefoniczną, sporadycznie odbywały się szkolenia indywidualne i narady, które w województwie (na podstawie informacji zebranych z PSSE) przeprowadzono 21, w których brało udział 50 uczestników, przeprowadzono również 34 instruktaże dla 43 nauczycieli. Nadal dostępny były dla chętnych nauczycieli pendriv'y z materiałami do realizacji programu. Pomimo trudnej sytuacji epidemiologicznej udało się zorganizować dodatkowo 13 spotkań z uczniami i rodzicami, w których uczestniczyło 491 osób.

Podsumowując realizację programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” w roku szkolnym 2021/2022 należy wskazać, że pomimo bardzo trudnej sytuacji epidemiologicznej udało się program zrealizować w 85 placówkach.

Nie można pominąć ogromnego zaangażowania pracowników pionu promocji zdrowia, którzy pomimo bardzo dużego zaangażowania w działania związane z epidemią: szkolenia dla różnych grup mieszkańców podkarpacia, edukacja w zakresie higieny osobistej i profilaktyki zakażeń, informowanie o aktualnych obostrzeniach, realizacja działań edukacyjnych z zakresu higieny osobistej i profilaktyki chorób, itp. zdołali utrzymać kontakt z koordynatorami szkolnymi, wspierać ich w realizacji programu, zebrać kwestionariusze i przygotować ocenę programu za rok szkolny 2021/2022. Efektem tej współpracy jest wysoki odsetek- 84% szkół zadeklarowało kontynuację programu w przyszłym roku. Dla nas jako dla koordynatorów sukcesem jest to, że 78% młodzieży uczestniczącej w programie uważa, że zajęcia wpłynęły pozytywnie na zwiększenie ich wiedzy w obszarze związanym z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych.

Miniony rok szkolny 2021/2022 w obszarze realizacji programów edukacyjnych w szkołach w tym tak obszernego programu jakim jest „ARS, czyli jak dbać o miłość?” był bardzo trudny. Tym bardziej serdeczne podziękowania należą się nauczycielom – koordynatorom programu, którzy pomimo zawieszenia zajęć w formie stacjonarnej podjęli się trudu realizacji programu w sposób zdalny. Podobnie pracownicy pionu promocji zdrowia w natłoku dodatkowych obowiązków monitorowali jego realizację.